

Школска 2022/2023. година
Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
I разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	У следећем низу прецртај сувишан глас према артикулационим карактеристикама: Ј, В, Њ, Ћ, М, Л, Љ, Н	
2.	Подвуци речи у чијој промени запажаш непостојано А: ЗВЕЗДА, ДЕВОЈКА, ГЛЕДАЛАЦ, РУДАР, БЕДРО.	
3.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Књижевни језик који су Срби у историји најдуже користили јесте _____.	
4.	Старословенски језик је писан: а) ћирилицом и латиницом б) глагољицом и латиницом в) глагољицом и ћирилицом Заокружи слово испред тачног одговора.	
5.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Максим Суворов отвара Славјанску школу _____ године у Сремским Карловцима.	
6.	Рускословенски језик се у функцији књижевног језика код Срба јавља у: а) првој половини XVI века б) првој половини XVIII века в) првој половини XIX века Заокружи слово испред тачног одговора.	
7.	У следећој реченици подвуци непроменљиве речи: Никада нисам видела девојку која толико воли да игра и пева.	
8.	<i>Мирослављево јеванђеље</i> написала су два писара. Један је оставио траг о своме имену. Заокружи слово испред његовог имена: а) Глигорије б) Орфелин в) Црноризац Храбар	
9.	У следећем низу подвуци непокретне говорне органе: ГЛАСНЕ ЖИЦЕ, ЗАДЊЕ НЕПЦЕ, ПРЕДЊЕ НЕПЦЕ, АЛВЕОЛЕ, ЗУБИ, УСНЕ, ЈЕЗИК.	

Бр.	Питања	Поени
10.	Гласне жице трепере. Преграду образују горњи секутићи са унутрашњим делом доње усне. Описан глас је _____.	
11.	У следећој реченици заокружи звучне фрикативе (струјне гласове). После учешћа у рату на страни Хабзбуршке монархије, део српског народа пребегао је у јужну Угарску.	
12.	Ако наведеним редом напишеш: 1) звучни задњонепчани експлозивни консонант, 2) ниски вокал, 3) беззвучни зубни струјни консонант, добићеш реч _____.	
13.	Када на граматичку основу именице ЧАСТ додамо наставак за инструментал јединице -ЈУ, долази до следећих гласовних промена: _____.	
14.	У подвученој речи у примеру <i>Ковачев син је ипак имао среће</i> извршена је гласовна промена која се зове _____.	
15.	Речи ТЕЗГИ, МАЧКИ, КОЦКИ примери су за одступање од гласовне промене која се зове _____.	
16.	У подвученој речи у примеру <i>Носи сабљу око <u>паса</u></i> извршене су следеће вокалске промене: а) асимилација и превој вокала б) дисимилација и сажимање (контракција) вокала в) асимилација и сажимање (контракција) вокала Заокружи слово испред тачног одговора.	
17.	У подвученој речи у примеру <i>Мислиоце мали, зашто си толико очаран?</i> извршене су следеће гласовне промене: _____.	
18.	Подвуци правилно написане речи: ПОТШИШАТИ, ВОЂСТВО, РАШЧЕРУПАТИ, СТАЊЕНИ, СПАСИОЦ.	
19.	Подвучене речи у примеру <i>Руке треба <u>прати</u> док се добро не <u>оперу</u></i> илуструје следећу гласовну промену: а) прелазак О у Е б) превој вокала в) асимилацију вокала г) дисимилацију вокала Заокружи слово испред тачног одговора.	
20.	У следећем низу подвуци речи у којима уочаваш покретни вокал: ЈЕДНОГ, ЊЕГОВА, САДА, ЛЕПОМЕ, НЕЧЕМУ, ЧЕТИРИ.	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2022/2023. година
Општинско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
I разред

1.	Ј, В, Њ, ~~Њ~~ , М, Л, Љ, Н
2.	ЗВЕЗДА, ДЕВОЈКА, ГЛЕДАЛАЦ, РУДАР, БЕДРО
3.	српскословенски / српска редакција старословенског језика
4.	в) глагољицом и ћирилицом
5.	1726
6.	б) првој половини XVIII века
7.	Никада нисам видела девојку која толико воли да игра и пева.
8.	а) Глигорије
9.	ГЛАСНЕ ЖИЦЕ, ЗАДЊЕ НЕПЦЕ, ПРЕДЊЕ НЕПЦЕ , АЛВЕОЛЕ , ЗУБИ , УСНЕ, ЈЕЗИК
10.	В
11.	После учешћа у рату на страни Хабзбуршке монархије, део српског народа пребегао је у јужну Угарску.
12.	ГАС
13.	јотовање, једначење сугласника по месту творбе (изговора, артикулације) (редослед навођења гласовних промена није важан; признају се одговори са скраћеницама ако су у складу са правописном нормом)
14.	прелаз(ак) О у Е / алтернација О : Е / преглас
15.	сибиларизација
16.	в)
17.	непостојано А, прелаз(ак) Л у О (алтернација Л : О), алтернација Ц : Ч (палатализација) (редослед навођења гласовних промена није важан; признају се одговори са скраћеницама ако су у складу са правописном нормом)
18.	ПОТШИШАТИ, ВОЂСТВО , РАШЧЕРУПАТИ , СТАНБЕНИ, СПАСИОЦ
19.	б)
20.	ЈЕДНОГ, ЊГОВА, САДА , ЛЕПОМЕ , НЕЧЕМУ , ЧЕТИРИ